

PETR FIALA OD A DO Z

SLOVA, KTERÁ JSOU DŮLEŽITÁ, **VĚCI**, KTERÉ JSOU PODSTATNÉ

ZADAVATEL / ZPRACOVATEL: **KOALICE ODS, KDU-ČSL, TOP 09**

OBSAH

ABECEDA	5
ALKOHOL	6
ANTARKTIDA	7
ANTIKVARIÁT	8
AUTO	9
BEZPEČNOST	10
BOND, JAMES BOND	11
BRNO	12
BUDOUCNOST	13
BŮH	14
BYROKRACIE	15
CDK	16
CESTY	17
ČEST	18
DEMOKRACIE	19
DESIGN	20
DĚJINY	21
DĚTI	22
DIVADLO	23
DOBRO	24
DOVOLENÁ	25
DÝMKA	26
ŽÁBEL	27
EVROPA	28

FOTBAL	29
GASTRONOMIE	30
GENTLEMAN	31
HOSPODA	32
CHALUPA	33
INSTITUCE	34
INTELEKTUÁL	35
INTERNET	36
JANA	37
JARO	38
JAZZ	39
JIŽNÍ MORAVA	40
KAMPUS	41
KONZERVATISMUS	42
KORONAVIRUS	43
LÁSKA	44
LID	45
MASARYK	46
MĚSTO	47
MINISTR	48
MODERNÍ	49
NADĚJE	50
NÁZOR	51
ODS	52
ODVAHA	53
PRAHA	54
PRAVICE	55
PŘÁTELE	56

PŘEDSEDA	57
REAGAN	58
RODINA	59
ROZLIŠOVÁNÍ	60
ROZUM	61
SAMIZDAT	62
SLUŠNOST	63
SPOLU	64
SPRAVEDLNOST	65
STÁT	66
SVOBODA	67
ŠKOLA	68
TALENT	69
TENIS	70
TÝM	71
VENKOV	72
VÍNO	73
VOLIČ	74
ZÁPAD	75
ŽELEZNICE	76
ŽENY	77
ŽIVOT	78

ABECEDA

Abeceda je uspořádání písmen a podle abecedy můžete řadit slova. Tak vznikl tento text. Kolegové mi nadhazovali písmena nebo přímo slova, sám jsem občas k písmenu řekl slovo, které mě napadlo, a k některým z nich jsem přidal komentář. Oni to nahráli a výsledek zde vidíte. Od A do Z to je, ale vyčerpávající to není. Jsou to – řečeno s básníkem – takové „pravdy okamžiku“. Ale v té spontánnosti a nesystematičnosti odpovědí se možná přece jen trochu ukazuje, co si myslím, co jsem dělal a jaký jsem. Pokud vás to zajímá, vyhledejte to správné slovo nebo si náhodně nějaké vyberte a můžete začít...

ALKOHOL

Toto je dobrá příležitost říct, že považuji za nerozumný a přehnaný dnešní důraz na takzvaný zdravý životní styl, zakazování všeho, co nás údajně ohrožuje. Že si prý lidi neumějí poradit s tím, co je dobrý sluha a špatný pán, co jim může zpříjemnit život, ale co je ve velkém množství ničí. Nemyslím si to. Že si pár lidí nedokázalo poradit s ohněm, neznamená, že oheň je špatný. Naopak je pro lidstvo klíčový. Takže klidně veřejně prohlašuji, že mám rád v rozumné míře dobrý alkohol a považuji ho za dobrého průvodce životem. Budeme-li umět kulturně pít pivo a víno či cokoli jiného, co ostatně patří k české a moravské tradici, bude to jen dobře. Prohibice a zákazy „vychovatelů světa“ vedly vždy jen k horším koncům, vyzkoušeli to od Ameriky přes skandinávské země až po Rusko a nic dobrého z toho není. Budme rozumní, pijme s mírou a pro radost. Na zdraví!

ANTARKTIDA

Měl jsem možnost a štěstí navštívit všech šest kontinentů, většinou pracovně. V období mého rektorství na Masarykově univerzitě jsme na Antarktidě postavili českou výzkumnou stanici. Jel jsem tam a s tou cestou se mi pojí zajímavá zkušenost. Pokazilo se počasí, přišla sněhová bouře, a uvízli jsme na argentinské vojenské základně na Antarktidě. Nedalo se odletět a nikdo ani nemohl přiletět z jihoamerické pevniny. Neustále tam ale přibývali lidé z jiných antarktických stanic, postupně nás tam bylo třikrát víc, než pro kolik lidí byla základna normálně vybavena, takže i podmínky se zhoršovaly. Někdo dostal na noc jenom matraci a někdo jenom deku. Původně dobré jídlo bylo každým dnem horší. Samozřejmě nešlo o život. Ale tehdy jsem byl jako rektor zvyklý pořád něco řešit, rozhodovat, manažersky zvládnout každou kritickou situaci. A tam najednou nebylo jak. Žádný čin není možný. Nic nezorganizuješ. Nic neuděláš. Bude dobré počasí – přiletí letadlo Hercules, nebude dobré počasí – nepřiletí, a prostě čekáš. Existenciální zážitek. Vážím si toho, že tady můžu vždy něco udělat, něco ovlivnit, a taky se o to snažím.

ANTI KVARIÁT

Miloval jsem to prostředí, byl to kus mého života. Celé mládí až do revoluce jsem chodil několikrát týdně do antikvariátu, sháněl dobré knížky, které tehdy nevycházely. Mám rád knihy, i ty staré, pěkně vydané, mám rád bibliofilie, mám rád knihu jako takovou, jak je udělaná, jak voní. Od roku 1982, tedy od svých osmnácti, jsem členem Spolku českých bibliofilů. Je to jeden z nejstarších českých spolků vůbec, bez přerušení funguje přes sto deset let, a je to také jediná organizace či spolek, kde jsem tak dlouho. A už se to asi nezmění. 😊 Když čtu, stále upřednostňuji knihu tištěnou. Nemyslím si ale, že je tak důležité, jestli je kniha na pergamenu, na papíru anebo dnes už elektronicky. Ale ze znaků, z písmen se v hlavě musí skládat obraz. Dnes se děje to, že přecházíme na obrázky, a to už tady kdy-si přece bylo. Tohle je krok zpátky. Musí se číst.

AUTO

Rád auto řídím, dokonce moc. Odpočívám u toho, nevadí mi dlouhé cesty, vždycky se na řízení auta těším. Rád jezdím i sám, pustím si hudbu a jedu a jedu... *on the road*. Auto je pro mě jedním ze symbolů svobody moderní doby, možnost pohybu, individuálního rychlého přesunu z místa na místo. Jsem si samozřejmě vědom všech problémů, postupné nezbytné regulace, nutnosti poradit si např. s množstvím aut a malými centry měst a všeho negativního. Jenže místo neustálého zpříšňování podmínek pro řidiče bychom se u nás měli starat o to, aby tu byly opravené, přehledné a kvalitní silnice a dálnice. To by byl lepší příspěvek k bezpečnosti. Ale přes všechny dopravní obtíže – pěkně udělané auto, které dobře jede, to je přece radost. Měl jsem možnost řídit auta v mnoha evropských zemích, ale taky v Severní a Jižní Americe, baví mě přizpůsobovat se různým stylům jízdy, jiným zvykům. Obdivuji ukázněnost a dobrovolnou opatrnost, s níž se jezdí v mnoha místech USA, ale nevadí mi ani spontánní jízdní styl Italů či Řeků. Prostě za volantem se cítím dobře.

BEZPEČNOST

Bezpečnost je pro mě jedním ze základních úkolů státu. Můžeme vést nekonečné debaty, jaké mají být daně, jak má vypadat škola, co máme udělat pro podnikání a pro svou prosperitu. Ale když nebudeme žít v bezpečném prostoru, tak to všechno najednou ztrácí smysl. Proto se stát musí starat především o zajištění vnitřní a vnější bezpečnosti. Musíme se cítit v naší zemi bezpečně i večer na ulici. Teprve pak se mohou odehrávat všechny další věci. Proto má ODS a koalice SPOLU v programu konkrétní kroky k posílení bezpečnosti, je to jedna z našich priorit. O bezpečnosti nestačí mluvit, je potřeba toho mnoho udělat a dokončit. Dnes mnozí žijí v domnění, že bezpečnost je něco samozřejmého, o čem se vůbec nemusíme bavit. Ale kdepak, musíme. Teroristický útok Ruska ve Vrběticích nám to připomíná. Islámští teroristé útočí v evropských městech, vyhlásili nám válku, a podle toho musíme jednat. První americký prezident George Washington v roce 1790 prohlásil, že „být připraven na válku je nejúčinnější způsob, jak uchovat mír“. Platí to stejně i v 21. století. Nejen pro Ameriku, ale i pro Českou republiku.

BOND, JAMES BOND

V jednom rozhovoru se mě kdysi zeptali, kterou postavu z Bonda mám rád. Redaktor mi podsouval třeba Q, ale já bez váhání přiznal, že přece Jamese Bonda. Můj syn Martin, který se zabývá filmem, je ostatně velký znalec Bonda, píše o tom i odborné práce. Bond je jediná postava popkultury, která je permanentně zobrazována po dobu více než 50 let. A proto se v jeho příbězích zajímavě ukazují proměny společnosti, designu, politiky. Současně je klasický Bond ve filmové podobě vlastně moderní pohádková bytost, která mj. bojuje na správné straně dobra proti zlu. Myslím, že je důležité, abychom se dívali na takové pohádky, které vypadají aspoň do jisté míry jako skutečné a kde dobro bojuje se zlem. Tohle se totiž z moderních příběhů často vytrácí. Bond má navíc vkus, je loajální, pije dobré nápoje, dobře se obléká, ale je taky vzdělaný, umí jazyky, chemii, fyziku, je vždy připraven – a je to chlap! A to mám rád. Když je člověk muž, tak má být chlap. 😊

BRNO

Centrum Moravy, město, kde jsem se narodil, kde žiji a které mám rád z mnoha důvodů. Jaroslav Seifert ve svých pamětech někde napsal, že Brno je malé velkoměsto a Praha velká vesnice. Je v tom postřeh, že Brno bývalo tradičně město moderní, a možná to byla právě soutěživost a snaha vyrovnat se konzervativnější Praze, která ho motivovala být dynamičtější a otevřenější. Brno je spojené s moderním průmyslem, je centrem umění, divadel, tady se hrál i jazz dříve než jinde, je spojené s moderní architekturou, která je celosvětově proslulá – kdo by neznal třeba vilu Tugendhat. A samozřejmě taky se vzděláním a výzkumem, tradičně i dnes: tady se bojovalo o druhou českou univerzitu a já jsem opravdu hrdý na to, jak a čím se nám podařilo na tuto tradici města vzdělanosti a vědy navázat i v dnešní době. Brno je město mého srdce a prostor mého života. Proto jsem se z něj nikdy neodstěhoval do Prahy, a to ani poté, co jsem se stal aktivním politikem, místo toho raději každý týden dojíždím po neprůjezdné dálnici D1. Mám tu svou rodinu, přátele, minulost i přítomnost. Nu, řečeno s Janem Skácelem, je to „město, které musím“.

BUDOUNOST

Říká se, že minulost nemůžeme změnit a budoucnost nikdo nezná. To je pravda. Žijeme v přítomnosti. Jenže to, co děláme dnes, ovlivňuje to, jak budeme žít zítra. Rozumný člověk myslí na budoucnost, není mu to jedno. Proto něco vytváří, staví dům, aby v něm bydlel, vychovává děti, spořídá si, sází stromy, aby měl ovoce, vzdělává se, aby něco uměl apod. Známe to všichni ze svých životů. A podobně se má chovat politik, kterému je svěřena starost o veřejné věci a stát. Dobře hospodařit s penězi občanů, stavět silnice, starat se o energii, o vzdělání, o životní prostředí, o penze dnešních mladých lidí. To je ostatně jedna z věcí, podle níž rozlišíte solidní politiku od populismu. Populisté na budoucnost kašlou, rozdají a utratí všechno, zadluží zemi, nevytvoří nic. Jen slibují a rabují, co občané svou prací dali dohromady. Chtějí lidi opít rohlíkem. Nevěřte jim. Budoucnost neznáme, ale můžeme ji utvářet. Slušná a odpovědná politika je jedna z cest, jak dosáhnout toho, aby naše děti a vnuci žili v bezpečí, v kvalitním životním prostředí, měli dobré vzdělání, měli kde bydlet, měli svobodu a šanci – aby měli dobrou budoucnost, aby měli naději.

BŮH

Dlouho jsem hledal a váhal... a nechal jsem se pokřtít v roce 1986, ve svých 22 letech. K Bohu jsem se nejspíš dostal jinou cestou než většina lidí. Moje cesta k víře vedla na jedné straně přes literaturu a umění, když jsem si jako mladý člověk říkal: proč je tolik lidí, kteří toho tolik hezkého a dobrého udělali a byli tak chytří – a věří! A druhá cesta vedla přes filozofii a byla to racionální cesta. Proto mám např. rád díla velkého teologa Josepha Ratzingera (papeže Benedikta XVI.), který nabízí velmi racionální přístup k víře. Bůh je pro mě zdůvodnění smyslu světa. Je vysvětlením a zosobněním hodnot, ke kterým se upínáme jako civilizace, jako národ, i já osobně. Bůh je, a to je důležité vědět a podle toho jednat. I když to dnes většina lidí takto necítí, nebo to i popírá.

BYROKRACIE

Před pár lety jsem domlouval s rektorem jedné přední izraelské univerzity výměnu studentů. Oba jsme měli zájem, tak jsem se ho zeptal, jaké smlouvy budeme muset podepsat a co je potřeba administrativně ošetřit. Nechápavě se na mě podíval a řekl: vy teď pošlete deset studentů k nám, my deset k vám, k tomu přece žádné smlouvy nepotřebujeme. A bude-li to fungovat, pak něco podepíšeme. To je úplně odlišný přístup, než jaký známe od nás. Nás byrokracie úplně dusí, zná to každý. Nejde skoro nic udělat, nic postavit, zavalují nás předpisy a papíry. Neutěšujme se, že je to jinde horší, není. Například v komplikovanosti daňového systému nebo v délce stavebního řízení jsme kolem 157. místa na světě. To je ostuda. Byrokracii ale nezměníme tím, že propustíme pár úředníků. Musíme zjednodušit právní džungli, ve které se nikdo nevyzná, omezit množství předpisů, snížit počet agend. Stát musí lidem sloužit, ne je otravovat. Mluvíme o antibyrokratické revoluci, a to jako konzervativní politik nemám revoluce rád. Chceme tím říct, že nestačí kosmetická změna, že je potřeba změnit přístup a začít se na to dívat jinak. Předpisy nám mají pomáhat dělat věci dobře, a ne nám bránit cokoli udělat. Úředníci se mají snažit pomoci občanům, a ne je řídit a trápit.

CDK

Centrum pro studium demokracie a kultury. Občanské sdružení, které jsme založili s přáteli v roce 1993, a taky jedna důležitá součást mého života. Navázalo na různé samizdatové aktivity, které jsme dělali do roku 1989, a dnes je z něho docela známá organizace. Vydává knížky, pořádá akce, vzdělávací programy u nás i v zahraničí. Protože většina z nás, co CDK děláme, poznala, že nám se taky někdo věnoval, když jsme žili v komunismu, a chceme to vrátit. Pořádali jsme například vzdělávací programy o demokracii na východní Ukrajině, pro Irák, v Barmě... Je to nezisková občanská aktivita, která mě prostě baví, a věnoval jsem se jí vždy vedle práce na univerzitě. Když někdo tvrdí, že politické strany a občanská společnost stojí proti sobě, já na základě vlastního poznání i zkušenosti říkám: vy jste se zbláznili, to je nesmysl! Politické strany patří k občanské společnosti. Každý z nás se může nějak snažit, aby svět kolem nás byl lepší.

CESTY

Napadají mě hned dva významy. Jsem přesvědčen, že i cesta je důležitá, nejenom cíl. Tedy že záleží i na způsobu, jak kráčíme k cíli, a nejenom jestli dosáhneme výsledku. Jestliže někdo říká: hlavně že budeme mít kupříkladu jako politická strana víc procent ve volbách nebo že nějaká firma bude mít větší zisk, a nezáleží, jestli jsme se chovali čestně – já říkám, že tak to není. Člověk si pořád vybírá cestu, po které jde, a nemůže odhlédnout od toho, jaká ta cesta je. A pak jsou cesty ve významu cestování: nejsem jeho fanatickým stoupencem. Dokonce hledím kriticky na to, jak se dnes celý svět přesouvá tam a zpátky. Ale v mnoha směrech je cestování užitečné. Člověk nejenom poznává, co je jinde, ale i to, co je u něj doma a jaký je on sám. Studentům říkám: cestujte, jedte do zahraničí, ale moc si od toho neslibujte. Až se vrátíte, nejspíš uvidíte, jak je to tady u nás dobré. A spousta z nich mi po návratu dává za pravdu.

ČEST

Čest není slovo ani staré ani nepotřebné. Každý by měl přemýšlet nad tím, jak si zachovat svou čest. Jde o každodenní zvažování, co je přijatelné. Taky si myslím, že čest je stejně důležitá všude, není podstatné, co a kde děláme. A pokud je člověk vnitřně integrální osobnost a vyznává v životě nějaké hodnoty, ty stejně platí i v politice. Pokud má moje slovo váhu, když ho dám svým blízkým, tak má váhu, i když ho dám v politice. Jestli jsem přesvědčen, že se nesmí krást a lhát, tak to není těžší v politice než jinde. Zním moralisty, kteří říkají, že politika je špatná, a že se tam nikdo nemůže chovat čestně. A potom vidím, jak se chovají odporně ke své rodině či bližním. Čest, hodnoty, ctnosti... To platí všude stejně.

DEMOKRACIE

Nejlepší způsob politického systému, nic lepšího není ani nemůže být. Jsem vášnivý stoupenec zastupitelské demokracie, ohraničené řádem, ústavou. Ale taky si myslím, že demokratické postupy se nedají používat všude. Demokracie kupříkladu nepatří do školy nebo do kultury. Není možné, abychom se sešli a jako lid hlasovali třeba o tom, jak mají vypadat školské osnovy a jestli podpoříme Michala Davida, nebo brněnskou filharmonii. Pro demokracii musí být spousta podmínek. Ale hlavní podmínkou jsou demokraté. Nevěřím žádnému politickému inženýrství. Budťo jsou zde lidé, kteří chtějí žít v demokracii, a pak to funguje. Anebo je nemám, a pak můžu vytvářet strukturu a procesy, jaké chci, a nebude to fungovat, bude to jenom karikatura. Demokracie nejvíce ze všeho potřebuje demokraty. Proto se demokracie nedá vyvážet, dá se jí jediné pomoci. Budťo lidi demokracii chtějí, nebo nechťejí. A volby jsou i o tomto: jestli chceme demokracii, nebo si jí nevážíme a nechceme ji.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

DESIGN

Věřím, že nás kultivuje, když jsme obklopeni pěknými věcmi. A design znamená, že je věc užitečná a efektivní a současně hezká. Mám rád nejenom výtvarné umění, obrazy, ale i hezké věci. Ať už jsou to auta, nábytek nebo hrníček, cokoli, co má estetickou kvalitu. Když je člověk v hezčím prostředí, stává se lepším, kultivovanějším, to prostředí ho k tomu vede. Mám rád architekturu, v Brně máme plno krásných staveb, nejen funkcionalistických. Bydlím celý život v Černých Polích, kde je nejen již zmíněná slavná vila Tugendhat, ale třeba taky proslulá funkcionalistická kavárna Era architekta Josefa Kranze, která byla obnovena a kde výborně vaří. A chodil jsem do Masarykovy základní školy na Zemědělské ulici, tehdy se tak ovšem nemohla jmenovat, krásné funkcionalistické stavby architekta Mojžíra Kyselky ze začátku 30. let. Měli bychom na tradice našich předků navazovat i dnes a stavět a vyrábět pěkné věci, které budou povznášet i příští generace.

DĚJINY

Historii jsem studoval, o dějinách jsem napsal spoustu knih, takže dějiny jsou pro mě důležité i osobně, profesionálně. Historik umění Erwin Panofsky nás správně upozorňuje, že člověk je jediný živočich, který po sobě zanechává zprávy, jež potom ti další mohou interpretovat. A podle těch zpráv víme, jak lidi před námi žili, a to nás utváří. Profesně je pro mě zajímavé 19. a 20. století a v českých zemích zvláště období 1848–1918. Vždy mě na tom fascinoval rozvoj moderní doby, jak se společnost proměňuje a emancipuje, jak se rozvíjí technologicky i politicky, jak se vytváří občanská společnost, rozmach umění po všech stránkách, a taky tehdy vzniká první moderní politická reprezentace. Samozřejmě platí, že dějiny máme znát, protože mohou být zdrojem poučení i varování, abychom to špatné neopakovali.

DĚTI

Mám tři děti. Martinovi je 28, vystudoval kunsthistorii na filozofické fakultě a dělá si doktorát z historie, Kláře je 23 a studuje lékařskou fakultu a Jiří, kterému je 21, studuje historii a ekonomii. Všichni jsme absolventi jednoho gymnázia v Brně na třídě Kpt. Jaroše. Děti jsou moje radost. Máme hezké vztahy, ale neumím a nechci o tom moc mluvit. A proč taky. Některé věci má člověk žít, a ne o nich žvanit na veřejnosti. Snad jen ještě jednu poznámku připojím. Jako mladý člověk jsem nikdy netrpěl žádnou rebelií vůči svým rodičům, oni mě vedli v liberálním řádu, vždy jsme měli vztahy plné respektu, úcty a lásky. A myslím, že něco podobného máme i s mými dětmi. Je pro mě důležité, aby moje děti cítily silnou rodinnou vazbu. Abychom byli navenek rodina a uvnitř všichni přátelé.

DIVADLO

Moje velká radost. Nejprve jsem hrál v dětském studiu Divadla Husa na provázku, třeba v inscenaci *Nikolka*, kterou režíroval Zdeněk Pospíšil. Ale také v divadelním souboru, který vedl Zbyněk Srba, později slavný divadelní režisér. Tehdy byl student. Pak jsem založil svoje studentské divadlo Nova et Vetera spolu se svým kamarádem a jmenovcem Romanem Fialou, donedávna místopředsedou Nejvyššího soudu. Na divadle mě přitahuje, že se v něm spojuje literatura s dalšími uměními, hraje tam roli i výtvarné umění a je tam klíčový kontakt s divákem. A vlastně každé představení je jakoby nové, i když se opakuje. Kdybych si měl vybrat divadelní profesi, bavilo by mě i hraní, ale určitě bych byl režisérem.

DOBRO

Nevěřím v žádný relativismus. Je dobro a je zlo. Jsou dobré a zlé věci, dobré a zlé činy. Někdy se to může těžko rozpoznávat, ale vodítka máme. Dobro má pro mě objektivní hodnotu a objektivní rozměr odvozený od Boha. A člověk má směřovat k dobru, k dobrému, a snažit se podporovat dobro ve světě. O to ve skutečnosti jde.

DOVOLENÁ

Pro mě není dovolená nic statického, proměňuje se s léty, jak se měním já. Nejprve jsem žádnou skutečnou dovolenou neměl. Skoro do své čtyřicítky jsem o dovolené seděl v pracovně, psal knížky, občas vzal děti na procházku. Nedovedl jsem si představit, že bych ležel někde na pláži nebo jinde a nic nedělal. Navíc jsem měl díky své vědecké práci možnost hodně cestovat, tak jsem měl pocit, že když dovolenou strávím doma prací, je to vlastně dobře. Postupně jsem ale přišel na to, co asi dříve či později ví každý: člověk odpočívat potřebuje, ne nadarmo nám Bůh říká, že sedmý den je dnem odpočinku. Takže od doby, co jsem „zmoudřel“, jezdíme s rodinou každé léto do Chorvatska. Na stejné místo. Miluji moře, rád plavu dlouhé trasy, čtu, jsem s rodinou a přáteli a nedělám nic. Doporučuji. 😊

DÝMKA

Jsem příležitostný, ovšem dlouhodobý uživatel dýmky, ale kdykoli se mě někdo zeptá, zda jsem kuřák, bez váhání a upřímně řeknu, že ne, že jsem nekuřák. Dýmka je přece něco jiného. První dýmku jsem si koupil někdy před třiceti lety proti všem pravidlům napůl se svým kamarádem. Tehdy jsme oba šetřili, dýmku jsme chtěli zkusit. On kouřil cigarety, a přejít na dýmku mu nešlo a já jako nekuřák jsem u dýmky zůstal. Mám období, kdy si dýmku zapálím dvakrát za rok. A mám období, kdy kouřím každý víkend. Procházím se s dýmkou po zahradě, je mi dobře, cítím klid. Ale rád s dýmkou čtu nebo i píšu. Na dýmce mě baví i to, že je to hezký předmět, přírodní, dobrá dýmka je krásná řemeslná práce. A dýmku musíte umět taky dobře naplnit, zapálit a vědět, jak ji kouřit. Chce to zručnost a hlavně trpělivost. Teprve potom je to radost.

ĎÁBEL

Důležité slovo, protože nám připomíná, že na světě existuje zlo. Že má konkrétní podobu. Že je aktivní. A že takovému zlu je nutné čelit dobrem. Vezměte si například děti. Když jsou ponechány samy sobě, jsou krásné, hodné, úžasné, ale dokáží být i mimořádně kruté. Ďábel je v každém z nás. Člověk není od přirozenosti dobrý a taky je nedostatečně vybaven instinkty, které jej chrání. Abychom se navzájem nepobili, vytváříme si instituce, které nám umožňují spolu žít. Je také zlo nepochopitelné. Například holocaust. Pro tohle masivní vyvražďování žádné sociálně-ekonomické důvody nebyly. Bylo to zlo úplně vymknuté z kloubu. Podobně stalinistický teror. Musíme vědět, že i takové nesmyslné zlo existuje. A že ve chvíli, kdy dovolíme, aby se některé věci nenápadně otvíraly, aby se dobro oslabovalo, tak se jich zlo chopí.

EVROPA

Jsem přesvědčený Evropan. Evropa je z mnoha důvodů nejlepší místo pro život na světě. Dlouhodobě ztělesňuje hodnoty, na kterých mně záleží, od právního státu, úcty k jednotlivci, rovnosti příležitostí až po svobodu a demokracii. Evropa je kolébkou a hlavním životním prostorem civilizace, která podává největší sociální, ekonomický a kulturní výkon. Evropa je krásný svět, který stojí za to rozvíjet. Z politického hlediska jsem přesvědčen, že pro nás, pro Českou republiku, není v tuto chvíli dobrá alternativa k Evropské unii, i když samozřejmě Evropa není Evropská unie, a kdo tyto pojmy zaměňuje, nedělá dobře. A protože jsem přesvědčený Evropan, jsem taky přesvědčený zastánce reformu v Unii. Aby její instituce a byrokracie nepřekážely, aby se nevnucovaly, aby Evropská unie více vyhovovala národním státům, protože jenom tak ji ku prospěchu všech udržíme. Ale ne tím, že budeme nekriticky následovat všechny unijní projekty včetně těch zjevně nefunkčních. Právě to EU ničí a Evropě to škodí.

FOTBAL

Když mi bylo osmnáct, šel jsem na fotbalový svaz v Brně a chtěl se stát trenérem. Pak na to nebyl čas, ale láska k fotbalu mi zůstala. Pořád jsem fotbal taky někde amatérsky hrával, vždy v pozici středního útočníka, a to až do své čtyřicítky. Když jsem zjistil, že už nemám potřebnou rychlost, tak jsem toho nechal. Útočník má střílet góly, jinak to nemá smysl. Fotbal ale rád sleduji, dnes kvůli času hlavně v televizi. Cokoli, německou, anglickou, italskou i českou ligu, evropské i reprezentační soutěže. Baví mě, kolik je variant hry, kde proti sobě vždy stojí 11 a 11 hráčů, trenér se snaží dát dohromady jejich fyzické a psychologické předpoklady, skloubit jejich lidské danosti, aby to v konkrétním zápase fungovalo a vedlo k vítězství. Byl jsem při slavných zápasech Zbrojovky Brno, když se v osmasedmadesátém stala mistrem a na zápasy tu chodilo kolem padesáti tisíc lidí. To u nás dnes zní jako pohádka.

GASTRONOMIE

Nevařím vůbec. Ale od mládí, tedy dávno před dnešním kultem kuchařů-celebrit, mám rád dobré jídlo. Kdepak jen exotická jídla nebo gastronomické speciality. Dobře připravené jídlo z místních surovin. Miluji italskou kuchyni, obecně středomořská jídla, ale i kvalitní českou kuchyni. K italské kuchyni jsem se dostal kdysi v Německu a pak jsem se ji naučil jíst ze zdravotních důvodů, protože je lehká a zdravá. Když jsem byl mladý, někdy jsem si představoval, že bych měl hospodářství, statek, a vyráběl dobré sýry, uzeniny a další věci... Byl to samozřejmě jen projev městského a mladického romantismu, neuvědomoval jsem si, co je za tím práce a úsilí. Ale například můj přítel, slavný anglický filozof Roger Scruton, si farmu koupil. Já se místo toho snažím vyhledávat dobrá jídla, ale musím být na sebe přísný, protože zdravotně si musím váhu hlídat. „Vy jste takový štíhlý, to se máte,” říká mi kdekdo. Kdepak, já se musím hodně ovládat, nemohu jíst všechno a tolik, co bych chtěl. Ale vlastně o to mám jídlo raději.

GENTLEMAN

Člověk, který se chová podle nějakých pravidel, to je něco, nad čím nemáme mávnout rukou a považovat to za minulost. Můj otec mi kdysi řekl: Gentleman se pozná podle toho, že když je sám doma a chystá si jídlo, tak si pěkně prostře. Jako by byl ve společnosti. Protože to sám potřebuje, protože nějaká pravidla platí bez ohledu na to, jestli se někdo dívá, nebo ne. Sám jsem byl vychován v měšťanském prostředí, kde se hodně dbalo i na formu. Takže mě lidi třeba občas vidí, že dělám v saku něco, co většina v saku nedělá, ale já to tak mám. Je to pro mě přirozené oblečení, cítím se v něm dobře. A nezapomínejme na to, že se neoblékáme jen kvůli sobě, ale i kvůli druhým. Dobrým, nebo chcete-li formálním, oblečením člověk vyjadřuje úctu – k instituci, kterou reprezentuje, k druhým lidem, k situaci... Samozřejmě u televize v saku nesedím. 😊

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

HOSPODA

Mám rád prostředí, kde se povídá, přemýšlí a u toho popíjí (nebo naopak). Kavárny, restaurace i hospody. Mám rád hospodu s přáteli, nikdy ne sám. Víkendy trávím už pár let na venkově a uvědomuji si taky význam hospody pro lidskou pospolitost. Jak obrovský je rozdíl, jestli někde hospoda je, nebo není, jestli se mají lidi kde potkat, něco si vyříkat, napít se spolu a poznat se, nebo když takovou možnost nemají. Z tohoto hlediska jsem považoval za opravdu nerozumné až hloupé necitlivé zavedení EET a pak přísného zákazu kouření. Protože pokud to pro místní hospodu nebylo přímo devastační, byl to nepřiměřený a neúměrný zásah do naší tradiční národní „instituce“. Nenechme si namluvit, že všechno děláme špatně a že se všeho „svého“ máme zbavit. Hospoda je kus naší tradice a historie, tak si ji chraňme.

CHALUPA

Žádný typický chalupář asi nejsem. Jsem veskrze městský člověk, do své čtyřicítky jsem si ani nedovedl představit, že bych nějakou chalupu měl a pravidelně tam jezdil. Ale jak se říká, „nikdy neříkej nikdy“. Najednou jsem měl pocit, že si ve městě opravdu neodpočinu. Tak už dvanáct let jezdím v každé volné chvíli „na chalupu“. A cítím se tu doma a šťastný. Jde o zdánlivě banální věci: když zrovna někdo neseká sekačkou, tak je tu úplné ticho, v noci je naprostá tma, to ve městě nenajdete. A hned za domem je příroda, zeleň, zpívají ptáci, létají motýli (ano, motýli ☺), nebo je tu opravdu bílý sníh – a je to všechno nesmírně uklidňující. Stres a neklid a časová tíseň a různé zprávy – to vše je jaksí dál, odstíněno kdesi za stromy a nic z toho na nás neútočí tak bezprostředně. Ta místní všednost je tak nějak sváteční. Chalupa mi pomáhá odpočívat, propojuje mě s přírodou, vrací mi rovnováhu, klid a vděčnost.

INSTITUTE

Často někdo na instituce nadává. Však taky některé nefungují, jak mají. Ale instituce jsou přirozenou součástí lidského světa. Vytváříme si je, abychom překonali svou nedostatečnost, abychom si dokázali poradit se vztahy nadřízenosti a podřízenosti, abychom usměrňovali moc, abychom spolu mohli žít. Instituce je i rodina, škola, knihovna, armáda, církev, nemocnice, stát, nejen parlament nebo vláda. Ale instituce jsou i vyjádřením našeho způsobu života a toho, o co musíme i chceme pečovat. A pečovat je třeba i o samotné instituce – můžou nás ničit i zničit. Pro mě je zásadní úloha politika, aby držel instituce ve stavu, kdy pomáhají, ne že nás svazují a přerostou nám přes hlavu. Nebo naopak, že je zničíme, a tím sami sebe ohrozíme...

INTELEKTUÁL

Ano, to jsem taky. Nestydím se za to a nechápu to jako nadávku, ale jako důležitou součást společnosti. Intelektuál je člověk, který přemýšlí, uvažuje v souvislostech, má rád myšlení, má rád poznávání, má rád kulturu v širším slova smyslu. Co vůbec nechápu, jsou intelektuálové, kteří pohrdají sami sebou. Říkají: to je intelektualismus, to sem nepatří. Patří. Vzdělání. Přemýšlení. Poznání. Je to potřebné, cenné, hodnotné a já se cítím jako intelektuál. Ale pozor: intelektuál nemá žádný patent na rozum ani se nesmí vyvyšovat nad společnost, což někteří bohužel dělají. Když jim pak kape kohoutek nebo nejede auto, rázem vidí, v čem jsou jiní lidé užiteční. Každý má dělat, co umí, neplést se druhým do řemesla, ale vážit si jejich práce.

INTERNET

Patřím ke generaci, která zažila „před“ a „po“.

Začal jsem pracovat v době, kdy neexistoval žádný internet, nebyly počítače a během pár let, ve velmi krátkém čase, se proměnil způsob naší komunikace, práce, našeho přijímání a sdělování informací. Je to obrovská změna, větší, než byl knihtisk, a staví to před nás spoustu otázek, i ryze politických: jak to prostředí editovat, kontrolovat, zda a jak ho omezovat. Jsem hodně opatrný na zásahy státu, všude. V případě internetu vidíme, že se jeho prostředí do jisté míry postupně kultivuje samo. Najednou se třeba diskuse pod články omezují, sprosté příspěvky editor maže, aniž by ho k tomu stát nebo jakákoli cenzura nutila. Jsou tu ale taky bezpečnostní rizika. Musíme si začít uvědomovat, že je to jeden z prostředků komunikace, a jestliže pro jiné prostředky platí pravidla (např. co nesmí televize vysílat před desátou večer), tady by asi měla nějaká platit taky. Těch témat je mnoho. Ale nebojím se, že bychom se s internetem nenaučili pracovat nebo že by na něm naše děti byly beznadějně závislé. Když jsem byl malý, rozšiřovala se televize a říkalo se, jak to škodí, jak budou všichni zírat na televizi a přestanou rozlišovat, co je seriál a co je realita. Dneska moje děti televize nezajímá a rozlišovat dovedou.

JANA

Moje žena. Jsme manželé skoro 30 let. Poznali jsme se a začali spolu chodit při listopadových demonstracích v Brně v roce 1989, svatbu jsme měli v roce 1992. Jana je bioložka, působí na brněnské lékařské fakultě, kde je dnes proděkankou, zabývá se zdravým životním stylem a podporou a ochranou zdraví. Máme spoustu společných zájmů, vidíme svět velmi podobně, navzájem se podporujeme a děláme všechno spolu. Z mé politické aktivity sice nadšená není, ale sdílí důvody, pro které jsem vstoupil do politiky, a pomáhá mi, kde jen to jde. Před větší publicitou ji ovšem chráním, protože jako konzervativní člověk si myslím, že vztahy a rodina patří do soukromé sféry, a ta se od té veřejné prostě liší. I když vám dnes kdekdo bude vykládat pravý opak.

JARO

Napadá mě krásný verš anglického básníka Shelleyho: *If Winter comes, can Spring be far behind?* Verš vyjadřuje naději a tuhle naději jara mám rád. Mladí lidé mají třeba raději jiná období, protože jejich život je sám o sobě plný očekávání, a když jsem byl hodně mladý, tak jsem miloval podzim. Dnes mám rád jaro ve smyslu naděje, ale mám ho rád i jako roční období: když se všechno otevírá, roste a prosluňuje a postupně jde k létu.

JAZZ

Poslouchám jazz, líbí se mi typická radost ze hry a spontánnost. Není to umělá konstrukce podle nějakých muzikologických pouček a tenhle jeho temperament je pro mě podobný moravské lidové hudbě. Ten pocit spontaneity, živosti, radosti z hudby v improvizaci, propojování různých nástrojů a výrazné melodičnosti. A taky v tom, že je to živá hudba mezi lidmi. Poslouchám kdeco od neworleánského jazzu, hodně mě baví třeba kreolské jazzbandy, až po Madeleine Peyroux, Dianu Krall či Kurta Ellinga. Mám ale taky rád americkou country, zvláště tam, kde překračuje žánrové hranice, poslouchám Cashe nebo třeba Nelsona, Kristoffersona, nedávno jsem objevil např. sestry Shelby Lynne a Allison Moorer. Ale mám rád i rockovou muziku, folk, písničkáře i šansony. Nemám žádné zvláštní hudební nadání a u písniček je pro mě důležitý i dobrý text. Poslouchám i vážnou hudbu, také dost pravidelně navštěvuji koncerty. Jak bych jako správný Brňan mohl nectít Janáčka nebo Pavla Haase? Z českých (a slovenských) zpěvaček a zpěváků si často pustím Evu Olmerovou, Hanu Hegerovou, Vladimíra Mišíka, Luboše Pospíšila, ale taky Jaromíra Nohavicu, Szidi Tobias nebo i Richarda Müllera. Hudbu poslouchám podle nálady a nejčastěji v autě.

JIŽNÍ MORAVA

„Kraj meruněk a vína,“ napsal v jedné básni Jan Skácel o jižní Moravě. Prosluněná, prohřátá, optimistická, otevřená, tradiční a moderní zároveň. Místo, kde žijí celý život, už více než půl století. Region, který zastupuji jako poslanec. Můj kraj, pro který vidím v blízké budoucnosti podobnou roli a podobné místo v České republice, jako má Bavorsko v Německu. Úrodný kraj s rozvinutým zemědělstvím a současně s moderními inovativními technologiemi, se vzděláním, výzkumem a průmyslem už od 19. století. Víno, tradice, modernita. Spojení traditionalistického s nejnovějšími světovými trendy. Zároveň máme atraktivní polohu: mezi historickými středoevropskými centry Bratislavou, Budapeští, Vídní, Prahou, Krakovem, Vratislaví... Jeden můj kolega vymyslel pro zahraniční hosty Brna heslo: *Most central of central European cities*. Výstižné.

KAMPUS

Krátce po svém nástupu do funkce rektora Masarykovy univerzity jsem pokládal základní kámen nového univerzitního kampusu, několik let se o stavbu a její dokončení staral, a když jsem končil, kampus v Brně-Bohunicích se slavnostně otvíral. Jsem šťastný, že jsem měl příležitost u toho být, protože se tím završilo úsilí a sny několika univerzitních generací. To je věc, na kterou jsem hrdý také proto, že jsem projekt převzal v obrovských problémech, v podstatě to vypadalo, že se nemůže podařit. Spolu s týmem ve vedení univerzity jsme těžkosti překonali a dnes jde o jednu z největších a nejlepších staveb v oblasti vysokého školství ve střední a východní Evropě. Setkávají se tu špičkově vybavené lékařské a přírodovědné obory, Fakulta sportovních studií, fakultní nemocnice. Kampus je jedna z věcí, která dělá Masarykovu univerzitu zajímavou mezinárodní univerzitou... Na tento kampus navazuje projekt Středoevropského technologického institutu (CEITEC), který jsme prosadili a vybudovali, což dohromady dělá z Brna a jižní Moravy jedno z evropských center výzkumu.

KONZERVATISMUS

Jsem konzervativní člověk, konzervativní politické myšlení je mi nejbližší a cítím se být konzervativním politikem. Dnes je to vlastně hodně nonkonformní postoj. Ale domnívám se, že ve skutečnosti je to nejlepší východisko ze zmatků, které vidíme kolem sebe. Uznávám zásadu: vše poznávejte, co je dobré, toho se držte. Pokrok není hodnota sama o sobě. Když je něco dobré, máme to zachovávat, a nemusíme zkoušet za každou cenu něco nového. Věci se nemají měnit proto, že mohou být lepší, ale mají se měnit tehdy, když nefungují. Je mi bližší britský konzervatismus, který má sice respekt k víře, ale nemusí s ní být spojen. Jsem hodnotový konzervativec, pro něhož svoboda musí být spojena s odpovědností i s řádem. V sociálně-ekonomickém smyslu jsem liberál. Obojí je pro mě důležité. A taky můžu říct, že nikdy, ani když jsem byl mladý, jsem neinklinoval k levici.

KORONAVIRUS

Ruku na srdce, kdo z nás by si před pár lety pomyslel, že je něco takového možné? Je to jako kdybychom se ocitli v nějakém béčkovém sci-fi. Celosvětová pandemie, zákazy cestování i pohybu, zavřené obchody, školy, podniky, umírající lidé, přeplněné nemocnice, všude roušky. Neuvěřitelné, ale reálné. Česká vláda to nezvládla, chaotické restriktce vedly jen k tomu, že tu zemřelo více lidí než jinde, že ekonomické škody jsou větší, že vzdělání celé generace bylo zbytečně ohroženo, že plno drobných podnikatelů muselo skončit svou činnost. Ale o tom tady mluvit nechci. To důležité je uvědomit si, jak je naše technologicky vyspělá civilizace křehká. Jak snadno jsme zranitelní, jak málo rozumíme světu a přírodě, jak snadno se naše jistoty rozpadají. Jak málo stačí, abychom přišli o svobodu, o prosperitu, o normální život, o to, co často považujeme za samozřejmé. Mělo by nás to vést k obezřetnosti. Ale taky k ohleduplnosti, odpovědnému jednání a k pokoře. Jinak můžeme přijít o všechno, co máme rádi.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

LÁSKA

Před časem jsem četl krásnou knížku francouzského filozofa Alaina Finkielkrauta s názvem *Co kdyby láska nikdy neskončila...* Láska je důležitá, bez lásky nemá život moc velkou hodnotu. Nemluvím o zamilovanosti, ale o Lásce. K ženě, k Bohu, k bližním. Nebojme se velkých slov a nebojme se milovat. Snažím se o to.

LID

Minulý režim tohle slovo zprofanoval, ale chtěl bych ho rehabilitovat. Můžeme ho sice nahrazovat slovem občané, ale v těch původních významech je slovo lid pro demokracii důležité. Ostatně demokracie je přece vláda lidu, *démós* v tom slově je. Lid má být zdrojem moci a do jisté míry i jejím měřítkem. Liším se od mnoha komentátorů a také některých politiků, ale jsem přesvědčen o tom, že lid – nebo voliči – rozhodují ve volbách v podstatě odpovědně a racionálně. Možná ne v každém okamžiku, ale dlouhodobě ano. A dlouhodobě jsou schopni korigovat i svá špatná rozhodnutí. A proto ani to, že lidé občas volí úplně nesmyslně a rozhodují se špatně, nemluví proti demokracii. A ještě něco: lid nejsou ti druzí, není to žádný abstraktní pojem, lid jsme my všichni, a tedy ty i já. Ale na rozdíl od levičáků všeho druhu si myslím, že důležitý není jen lid, společnost, masa, ale i jednotlivec. Že záleží na člověku, na každém.

MASARYK

Vyrůstal jsem v rodině v duchu první republiky, pro kterou byl ztělesněním, takže k němu mám vztah od dětství. Řídil jsem a dodnes působím na univerzitě, která nese jeho jméno, protože se zasadil o její vznik... Taký byl univerzitním profesorem, který dělal politiku. Je proto mnoho důvodů, proč k němu cítím i osobní blízkost. Moc si na něm vážím jedné věci, která mě v životě mnohokrát posilovala: dokázal svoje renomé riskovat pro myšlenku, které věřil, dokázal jít proti proudu, když měl argumenty a hodnotovou jistotu, že má jít do nějakého zápasu. Masaryk je fascinující postava. Pozdější obraz milovaného prezidenta „tatíčka“ na Hradě či v Lánech nám ho trochu zkresluje. Ve skutečnosti vlastně podstatnou část života zastával menšinové názory proti většině společnosti, ať to byly rukopisy nebo hilsneriáda, a lidi mu až dodatečně dávali za pravdu. Podal na svou dobu mimořádný výkon, intelektuální, lidský a politický. Dokázal obstát ve všech střetech i v prezidentském úřadu, a to není tak samozřejmé, jak se nám to dneska zpětně jeví.

MĚSTO

Jsem městský člověk. Ve městě, v Brně, jsem se narodil, moje rodina vždy žila ve městech a já celý život taky. Mám rád ten ruch, dostupnost všeho od kultury, škol, přes obchody až po kavárnu, život města se všemi jeho aspekty – a to i přesto, že v posledních letech o víkendech utíkám na venkov. Ale bez města bych trvale být nemohl. A je tu ještě jedna věc, která je pro mě důležitá. Města vytvářelo měšťanstvo, v pokřiveném levicovém slovníku buržoazie. Raději tedy měšťanstvo – to slovo zní archaicky, ale ve skutečnosti jím pojmenováváme vrstvu aktivních lidí, kteří rozvíjejí svoji komunitu, město, cítí k němu nějakou příslušnost a současně i společenskou odpovědnost. V minulosti se měšťanstvo skládalo na kulturu, na výstavy, na divadla, rozvíjelo společenský život, nemluvě o průmyslu a podnikání. Pocházím z měšťanských vrstev, mám vztah k městu a měšťanstvo, tedy buržoazie, je pro mě spojeno s moderní dobou, s občanskou společností, s demokracií, s důležitými hodnotami, s tím, co mám rád a co cítím jako správné.

MINISTR

Na jaře roku 2012 mi bylo nabídnuto – jako nestraníkovi a emeritnímu rektorovi –, abych se stal ministrem školství. Ministerstvo bylo tehdy v rozkladu, nefungovaly státní maturity, studenti demonstrovali proti reformě vysokých škol, bylo zastaveno čerpání evropských peněz a resort školství neměl žádnou autoritu. Váhal jsem – ne kvůli všem těm problémům, ale protože jsem věděl, že je to krok do politiky. A nabídku jsem přijal proto, aby se nepromarnila možnost prosazovat, co jsem se dlouhá léta předtím prosazovat snažil. A protože se o politiku máme aktivně starat, a ne jenom nadávat. Udělali jsme s mým týmem dost práce. Ale kdybych měl ještě rok, který zbýval do řádných voleb, mnohé věci bychom dotáhli do konce. Po pádu vlády tak část chystaných věcí bohužel spadla pod stůl, a to mi bylo líto. Ale člověk nesmí chtít být ministrem za každou cenu ani lpět na funkci. Odmítl jsem nabídku být ministrem školství ve vládě premiéra Rusnoka, protože jsem vznik této vlády nepovažoval za správný a v souladu s demokratickými pravidly. Dnes nelituji, že jsem se rozhodl jít do politiky. Ministerská práce mě těšila v tom, že lze věci přímo ovlivnit. Rád píšu, ale stejně rád věci přímo dělám. Mám rád výsledky, mám rád výkon, jsem člověk exekutivní.

MODERNÍ

Proč je důležité slovo moderní právě pro mě, konzervativce? Protože konzervatismus není statický, je to stálá změna v rámci kontinuity. A v tomto směru do toho patří i nové, zdravě progresivní. Vždy mě zajímalo poznávat období od 19. století, kterému říkáme moderní doba, s jejím rozvojem poznání, technologického pokroku, rozvojem společnosti i demokracie. Moje město Brno je moderní a v soutěži s Prahou byla jeho modernita hnacím motorem i odlišujícím znamením. ODS, které jsem předsedou, je moderní strana: vyznává principy a hodnoty, zachovává z minulosti to dobré, ale nestagnuje, reaguje na vývoj adekvátním způsobem.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

NADĚJE

Jsem věřící člověk, takže naděje je pro mě přirozená věc. Ale považuji naději za důležitý motivační prvek pro nás všechny. Věřím, že patří k práci politika dodávat naději – a víru v naději. V tomhle období a jako předseda politické strany bych například rád obnovil naději, že se dá vrátit politice její pravý smysl. Vymyslet, prosazovat a uskutečnit program, věci užitečné pro život lidí, to je pravý smysl politiky. Většinu života jsem učil a pro učitele je myslím také důležité dodávat naději svým studentům. Ale naděje má být realistická. Ne utopie ani sny. V zásadě věřím tomu, že když se podíváme na dějiny i naši osobní zkušenost, rozhodně nemusíme naději ztrácet.

NÁZOR

Žijeme v době, kdy se prosazuje jakýkoli názor. A pořád to slyšíte: váš názor je cenný, pošlete názor. Jako kdyby měl každý názor stejnou hodnotu. Nemá! Je názor, který vychází ze znalosti, je poučený, nebo vychází z osobní zkušenosti – ten názor je cenný. Pak jsou dojmy, nápady, blbosti – a to se taky vydává za názor. Problém současné společnosti je, že nerozlišuje. Hlas občana ve volbách je hodnotný každý stejně – to je samozřejmé. Ale nenechme si namluvit, že je hodnotný i každý názor. A i kdyby správné názory byly v menšině, jsou cennější než ty, které jsou jenom povrchními dojmy.

ODS

Jediná strana, do které jsem kdy vstoupil. Přímá nástupkyně Občanského fóra spjatá se svobodnou, demokratickou, moderní Českou republikou. ODS není strana, která vznikla jenom proto, aby hájila nějaká ekonomická pravidla. ODS je strana občanská a demokratická, protože navazuje na étos listopadu 1989 a podílela se na spoustě dobrých věcí, jež se v České republice podařily. Demokracie, stabilita a prosperita našeho státu, naše členství v NATO a EU – u toho všeho ODS byla. Proto jsem ji chtěl zachránit a proto jsem se stal i jejím předsedou. Kvůli hodnotám, které nese, kvůli její tradici a kvůli řešení, které nabízí pro budoucnost. ODS před sedmi či osmi lety přežila svou smrt, znovu se stala jednou z nejsilnějších stran, což dokazují volební výsledky v posledních letech. Dnes jsme poučení z minulosti a připraveni na budoucnost a ODS znova spojuje lidi, kterým záleží na svobodě a demokracii a kteří se dívají na svět ze správného pravého uhlu. Naše síla je i v tom, že dokážeme postupovat společně s dalšími středopravicovými stranami, jak to dokládá koalice SPOLU.

ODVAHA

Předpoklad, aby člověk mohl něco udělat, něčeho dosáhnout, něco prosadit. V politice zvlášť. Odvaha není, když někdo důrazně papouškuje většinový názor. Odvaha je ukazovat cestu, postavit se proti mainstreamu, když pro to mám důvody. Nemám rád snižování odvahy a statečnosti. V 90. letech jsem v mnoha věcech nesouhlasil s Václavem Havlem. Ale vždycky jsem si ho vážil za jeho odvahu v době komunismu. A když to někdo začal zpochybňovat, tak jsem to považoval za podlé, nepřiměřené a nepřijatelné. Protože prokázal víc odvahy než ostatní. Nemusím ani nemůžu žádat po ostatních stejnou míru statečnosti a odvahy. To nejde. Ale je-li někdo odvážnější než ostatní, máme to mít v úctě. Když někdo dokázal kvůli svému přesvědčení přijít o práci, jít do vězení, postavit se režimu, je to něco, před čím se má smeknout. Co se má stavět lidem jako vzor, byť ne jako norma chování. Nemůžu chtít po nikom, aby byl mučedník. Ale je-li někdo mučedník, je to prostě hodno obdivu a úcty. Je potřeba podporovat a oceňovat odvážné jednání i v běžném životě. Jednu svoji knihu jsem nazval *Rozum a odvaha*. Protože to jsou věci, které dnes v české i evropské politice potřebujeme.

PRAHA

Mám rád brněnské vtipy o Praze, ale neméně dobře se bavím i u těch pražských o Brnu. Je tu určitá řevnivost, špičkování, soutěžení. Ale to je vlastně dobře, už nejméně sto let to zdravě motivuje Brňany, aby se snažili Praze vyrovnat. Soutěž je prostě zdravá a to špičkování je vlastně takové láskyplné. Ale vážně: V Brně jsem se narodil, celý život tu žiji a nemíním na tom nic měnit. Ale do Prahy stále jezdím. Nejprve za památkami, kvůli kultuře a posledních dvacet let pravidelně z pracovních důvodů. A už deset let trávím v Praze vždy část týdne, bydlel jsem v Bubenči, na Novém Městě, na Malé Straně. Prahu mám prochozenou a prožitou. Popravdě řečeno, Praha je nádherná, hezčí velkoměsto na světě těžko budete hledat. Od listopadu 1989 se prozářila barvami, rozkvetla do krásy, je to klenot, který nám kdekdo v zahraničí závidí. No tak jsem chtěl vlastně jen říct, že to víme, i u nás na Moravě. 😊

PRAVICE

Nesouhlasím, že rozdělení na pravici a levice už neexistuje. Vždycky bude existovat, protože se budou politické strany a politici vždy dělit na ty, kteří chtějí více státního řízení, více administrativních postupů a více přerozdělování, a na ty, kteří chtějí více svobody a víc věří lidem, spontánním aktivitám a individualitám. V každé zemi je to trošku jinak, v každé zemi jsou jiné podmínky, ale v každé zemi se dá politická scéna rozdělit na pravici a levice. Musím taky dodat, že u mě neplatí, že v mládí je člověk levičák a pak teprve pravičák. Od doby, kdy jsem vnímal svět politiky, jsem byl vždycky napravo, a o tomhle jsem nikdy nepochyboval.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

PŘÁTELÉ

Mít přátele je jedna z podmínek spokojeného života, pocitu štěstí. Pro mě je důležité, že mám lidi, na které se mohu spolehnout, kteří to se mnou myslí dobře, kteří mně pomohou, když budu potřebovat. Kterí sledují, co dělám, akceptují to, a přitom nemusí s každou věcí souhlasit. S přáteli vás pojí zvláštní pouto a také zkušenost. Dneska je tohle slovo hodně pokřivené. Co dnes znamená „moje přítelkyně“? To většinou znamená: moje partnerka. Ale když řeknete dříve běžné „můj přítel“, člověk přesně neví, co se tím myslí. Pro mě je přítel tradičním a důležitým pojmem. A dokonce si myslím, že když má fungovat dlouhodobý vztah mezi mužem a ženou – ať už jsou partneři, manželé, milenci –, musí tam být i trochu toho přátelství.

PŘEDSEDA

Jsem si vědom, že to může znít divně, ale je to prostě tak: kamkoli jsem přišel, tak jsem něco vedl nebo řídil. Dokonce i tam, kde mně prostředí nevyhovovalo, třeba na základní škole i na gymnáziu jsem byl vždycky aspoň chvíli předseda třídy. Pak jsem se během své profesní kariéry dostával do vedoucích pozic: v devětadvaceti jsem vedl katedru politologie, pak jsem byl ředitel ústavu, děkan, rektor, předseda konference rektorů. Od poměrně mladého věku jsem vždycky za něco odpovídal, něčemu předsedal nebo něco vedl. Mě na tom baví, že můžu věci ovlivňovat. Ve všech případech za tím bylo mnoho práce. A vždy jsem bral funkci jako prostředek něco prosadit, jako službu společnosti. Moje uspokojení je napsat dobrou knihu, vidět své studenty, kteří jsou úspěšní, ale také něco hodnotného vybudovat, vytvořit. Dnes chci něco změnit v politice.

REAGAN

Moje oblíbená politická postava v několika směrech. Byl to člověk, který byl mnohem přemýšlivější, zásadovější a chytřejší, než jak na mnohé své současníky působil. Povrchní nálepka herce, který přišel do politiky a uměl jen dobře mluvit, nebyla pravdivá. Dlouhými léty a v různých rolích i povoláních si dotvořil sumu principů, kterým věřil. On byl zvyklý naslouchat, lidsky byl zároveň velmi integrální. Byla v něm směs víry, přesvědčení, schopnosti být silný, ale současně dosáhnout kompromisu a dohody. No a samozřejmě má velkou zásluhu na pádu komunismu. Ano, Reagan je důležitý, nakonec je to politik mého mládí. Ale jsou tu i jiné politické osobnosti, které mě něčím zaujaly. Z amerických třeba D. Eisenhower, z evropských samozřejmě M. Thatcherová, F. J. Strauss, z českých nezapomeňme vedle Masaryka na Švehlu nebo na Karla Engliše, který byl taky profesor a první rektor Masarykovy univerzity a pak se stal ministrem a vstoupil do politiky, a řadu dalších. Když se mě ale někdo ptá, zda mám nějaký politický vzor, popravdě odpovídám, že nemám. Chce-li člověk v politice uspět, musí být sám sebou a přesvědčit lidi o tom, že on sám je ta osobnost, které mohou věřit.

RODINA

Rozbíjená, zpochybňovaná, nahrazovaná, ale přesto přirozená, základ našeho života, společnosti, součást lidského světa, která dává životu smysl. Rodina je pro mě důležitá, jsem vděčný svým rodičům, jakou rodinu vytvářeli, a se svou ženou a svými dětmi se snažím o totéž. Věřím v rodinu, kterou společně zakládají muž a žena. Jsem přesvědčen, že jedině svazek muže a ženy je manželstvím. Nebráním nikomu, aby žil, s kým chce a jak chce. Ale po mně nikdo nemůže chtít, abych věřil, že lidé stejného pohlaví mají vytvářet manželství a rodinu, která se rovná té přirozené. Odporuje to mé víře, mému rozumu, mému poznání. Tak to prosím taky respektujte. „Tradiční“ rodinu musí společnost v zájmu svého přežití chránit. Už bychom s tím měli začít, než bude pozdě. Na rodinu mi nesahejte.

ROZLIŠOVÁNÍ

Rozlišovat dobré od zlého, velké od malého, zajímavé od nudného. Rozlišování mi připadá v životě důležité. Někdo řekne: není levice a pravice. Řeknu: nesmysl. Někdo řekne: všechny názory jsou stejně cenné. Řeknu: nesmysl. Někdo řekne: obě pohlaví jsou stejná. Řeknu: není to pravda. Někdo řekne: všichni živočichové mají stejnou hodnotu. Řeknu: nemají. Každý máme samozřejmě svoje přesvědčení. Ale schopnost rozlišovat a vidět věci jasně je naprosto zásadní.

ROZUM

Tvrdím, že člověk má emoce trochu potlačovat a spíš se řídit rozumem. Dneska se říká, že v politice chybí emoce, že by mělo být víc emocí. Já si myslím, že emoce člověka mohou svést hodně na scestí. Pro mě je uplatňování rozumu naprosto zásadní, od víry až po praktickou politiku, všechno se má korigovat rozumem. Nemusí být každý tak ustrojený. Ale já takový jsem.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

SAMIZDAT

Samizdaty a exilová literatura byly můj svět do roku 1989. Vydávali jsme studentský samizdat *Revue 88*, ale protože studenti v té době moc nečetli něco, čeho se báli, uvedli jsme tam svá jména, aby viděli, že je to jako normální časopis a mohou si to vzít ke čtení. Původně jsme vydávali časopis na naší fakultě oficiálně pod dozorem SSM, ale to prostě nešlo. Tak si někteří z nás řekli, že bychom měli vydávat vysokoškolský časopis pro všechny. Začali jsme to připravovat během roku 1987, první číslo na začátku roku 1988, pomohl nám finančně trochu i V. Havel a pak J. Šabata. Havel o nás taky mluvil na Svobodné Evropě, což už v těch dobách znamenalo i trochu ochranu před nějakým snadným zásahem státní moci proti nám. Měli jsme různé problémy včetně výstrahy prokurátora, ale už to byla doba, kdy se většinu z nás neodvážili vyloučit ze školy, a pak už ani nic dalšího nestihli.

SLUŠNOST

Obecně věřím v lidskou slušnost. V politice jsem se setkal s tím, že mi lidé říkali: on je slušný, a to znamená, že je slabý. Považuji to za nesmysl. Společnost, která si začne myslet, že slušnost rovná se slabost, do jisté míry prohrává svůj boj o svobodu a sebeúctu. Slušnost je v mnoha směrech tmel společnosti. A i když je v tom někdy i jistá míra pokrytectví, vždy je lepší se ovládnout a chovat se k druhým s přiměřenou úctou a zdvořilostí. Není těžké být neslušný, sprostý, chovat se jako hulvát. To je nejsnazší. Ve slušnosti vidím sílu a hrdě se hlásím k tomu, že chci být lidsky i politicky slušný.

SPOLU

Jistě znáte legendu o třech prutech velkomoravského panovníka Svatopluka. Tři dohromady nešly zlomit, ale každý z nich se lámal velmi snadno. Jeho synové měli držet spolu, pak by zachovali říši pohromadě, neschopnost se domluvit vedla k jejímu pádu. Dnes u nás čelíme nebezpečí populismu. Populistům (hned v několika stranách a hnutích) nezáleží na budoucnosti, drancují zemi, jak jen to jde. Demokratický západ je jim nepříjemný, chtějí nás posunout k východním diktaturám. Střet zájmů, privatizace státu, ohýbání práva a ústavy – to jsme tu od listopadu 1989 v takovém měřítku ještě neměli. Zápasíme dnes o kvalitní demokracii, bezpečnost, svobodu a prosperitu. Doslova. Není čas na zdůrazňování rozdílů. Každý osamělý prut se dá zlomit. Demokraté musejí být nezlomní a silnější. Proto se tři demokratické, chcete-li v dobrém slova smyslu tradiční strany ODS, KDU-ČSL a TOP 09 spojily do volební kolace SPOLU. Aby žádný hlas voliče od středu doprava nepropadl, abychom zápas o budoucnost vyhráli. Mnozí občané si takový projekt přáli, ale nevěřili, že se domluvíme. Projekt je to odvážný, s vizí a hodnotami. Koalice SPOLU je dnes realita. Mám z toho radost.

SPRAVEDLNOST

Je špatné, jestli se ve společnosti rozšíří pocit nespravedlnosti. Když mají lidé pocit, že se nadržuje velkým proti malým, že se nevymáhá právo, že se nedomohou spravedlnosti, tak to celé přestává fungovat. Protože si dříve nebo později někdo řekne: když to jiným prochází a nemáme rovné podmínky před zákonem, proč bych se já měl snažit. Proto varuji před pocitem nespravedlnosti, který se u nás podle mě rozmáhá: že jsou lidi postihováni za úplné hlouposti a jiným procházejí zpronevěry milionů. Občané vidí, jak je někdo chycen s úplatkem, a nic se mu nestane, a malého živnostníka za to, že něco opomene, stát málem zlikviduje. Lidé mají mít pocit, že se společnost, stát, chová spravedlivě.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

STÁT

Chrání nás před vnějším ohrožením a garantuje řád, který nám umožňuje spolu žít a cítit se v bezpečí. Stát dělá ovšem taky spousty věcí, které jsou někdy nadbytečné, ale nic není černobílé a všechno je otázka míry. Zkušenost i znalosti nám říkají, že národní stát je místo, které chápeme jako přirozený prostor, a jedině v národním státě známe demokracii. Národní stát je tak nejen prostor bezpečí, ale i prostor veřejné komunikace, vytváří můj domov a je srozumitelný. Tam rozumím humoru, narážkám, tradici, rozumím jednání lidí, vím, co znamená, když někdo něco říká nebo chce, a rozumíme jim do detailu. Pro mě je národní stát klíčový, nic jiného dnes neumožňuje život politického národa, který si rozumí, kde funguje demokracie a kde jsou garantovány svobody. Nevěřím nadnárodním celkům, které by mohly nahradit národní stát, ale považuji za potřebnou spolupráci států.

SVOBODA

Člověk je stvořen jako svobodná bytost, protože má schopnost si vybírat – volit si mezi dobrem a zlem – a není mu dáno absolutní poznání, které by mu svobodu ohraničovalo. Musím se rozhodovat a mám možnost být svobodný. Tak jsme vytvořeni a je jedno, jestli věříme, že Bohem, nebo že jsme se tak vyvinuli. Jsem přesvědčen, že lidská společnost má být uspořádána tak, aby člověk i v jejím rámci byl pokud možno svobodný. Mému přesvědčení také odpovídá, že svoboda se pojí s odpovědností, se svobodou druhých, s právním řádem, s institucemi, které máme, abychom byli schopni spolu žít. Ale v tom všem bychom vždy měli hledat maximální prostor pro svobodu. Svoboda je součástí našeho lidství. Svoboda vytváří kreativitu. Svoboda nám umožňuje rozvinout naše talenty. Lidská svoboda je velká hodnota.

ŠKOLA

Věřím starému heslu: dobré školy dělají dobří učitelé. Všechno ostatní – metodiky, pomůcky, reformy, podmínky – je sice důležité, ale jsou to jenom pomocné nástroje. Klíčový je učitel, který přijde před třídu a tam stojí sám – a žáci a studenti mu musí věřit, že je někam dovede... A škola má studenty i bavit. Ne ve smyslu zábavy, ale studenti mají mít pocit, že je pro ně nějak užitečná, něco se tam dovídají a je to zajímavé. Pokud je škola něco mezi vězením a vojnou, něco podstatného jí chybí. Nepodceňuji řád, kázeň, vedení k povinnostem. Ale škola musí mít pro žáky a studenty smysl a učitel je v tom rozhodující postava. Sám jsem nikdy nechtěl učit. Pak ale přišla revoluce, mohl jsem učit na univerzitě, stalo se to součástí mého života, přednáším bez přerušení od roku 1990.

TALENT

Společnost by si měla talentu vážit. Více pracovat s talenty jednotlivců. Rozpoznávat, v čem jsou lidé dobří, co má smysl rozvíjet, a co naopak nemá. Využít dobré dispozice lidí k tomu, aby se rozvinul jejich talent. Už se dokážeme věnovat hendikepovaným, úplně skvělí jsme ve vzdělávání průměru, v tom sneseme i celosvětové srovnání. Ale nepracujeme dobře s talentovanými, neumíme to, naopak, je tu tendence je zatlačit, srovnat do jedné řady, jak někdo v něčem vyniká, tak ho zpochybnit, setnout – a to je chyba. Musíme se to naučit, je to v zájmu všech a je to v zájmu budoucnosti země.

TENIS

Tenis je sport, který mě provází celý život. Začal jsem ho hrát ve 12 letech, hraji ho dodnes a baví mě tenis hrát i se na něj dívat. Začínal jsem v Sokole Žabovřesky, učili mě takoví slavní brněnští hráči jako Otmar Grydil, ten mě taky potom doporučil do Tesly Brno. Pak ale přišly problémy s kolenem, musel jsem na čas všeho sportu nechat a k tenisu jsem se pak vrátil jako k zábavě. Hraji ho dlouho, což neznamená, že dobře, ale vytrvalost se taky počítá – a baví mě to. Zkoušel jsem různé sporty, třeba jsem jezdil už v 70. letech na skateboardu, kolečka ovšem byla z kolečkových bruslí, hrál jsem chvíli basketbal, rád lyžoval, dodnes rád plavu – teď už jen v moři a co nejdál to jde – a hrál jsem i šachy v oddíle v Lužánkách, který vedl mistr František Blatný. Ale jen tenisu se věnuji tak dlouho. Nehoduju ale sportu kvůli výkonu, vlastně mě baví hra.

TÝM

Žijeme v době, která je v mnoha směrech složitá a vyžaduje vysokou míru kompetencí. Chceme-li v takové době uspět, je nutné pracovat s dalšími lidmi a udělat z nich tým – a to i v politice. Odpovědnost za vybudování fungujícího týmu nese především lídr. Kdo chce něco úspěšně vést, nesmí se bát shromažďovat kolem sebe ty nejlepší, i ty, kteří v něčem třeba vynikají nad něj. Jsem rád, že se nám podařilo vybudovat v ODS vrcholový tým, se kterým jsme vyvedli stranu téměř ze stavu klinické smrti a postupně se stala nejsilnější demokratickou stranou. Zdaleka nejsme u konce. Vytvořili jsme koalici SPOLU. Volební výsledek v roce 2021 bude důležitý nejen pro nás, ale i pro celkový vývoj v naší zemi. A silný a kompetentní tým kolem mě je to, co nás už dnes odlišuje od naprosté většiny politických stran a hnutí u nás.

VENKOV

Stěhujeme se do měst, venkov se vylidňuje, lidi tam mají horší podmínky, ale jestli chceme, aby u nás byla kvalita života vysoká a aby si naše země zachovala svou tvář, musíme se věnovat tomu, aby se na venkově udržel život. Je hezké, že máme na venkově chalupy. Sám jsem si jednu pořídil, mám ji na pomezí jižní Moravy, Vysočiny a východních Čech a jsem zde nesmírně šťastný. Chalupami venkov tak trochu oživujeme, ale to nestačí. Je důležité, aby na venkově žili lidé trvale, aby tam bylo co dělat a aby to mělo smysl. Ještě před 100 nebo i 50 lety bylo zajištění potravin klíčovou úlohou státu a k zemědělství příslušela nejméně polovina obyvatel. Dneska je to pár procent. Jsem velkým příznivcem rodinných statků, hospodářství, protože lidi tam mají vztah k půdě, kterou obdělávají, k místu, na které jsou hrdí. A i když patřím k odpůrcům dotací, v případě motivace zachování venkova, venkovského života a krajiny si dovedu představit, že dotace mají smysl.

VÍNO

Víno má v sobě mnoho významů. Je to kulturní nápoj. Je to produkt zemité ruční práce s vysokou kvalitou, pečlivostí a současně i lehkostí – to dohromady vytváří styl života. Víno je spjato s jižní Moravou – a platí, že oblasti, kde je víno, byly vždycky jiné než ty, kde víno není. Zastávám se i piva, i ono je ušlechtilý zdravý nápoj, oba nápoje jsou také historické, kulturní, v rozumné míře zdravé. Nejčastěji piju červené víno, zpočátku to bylo proto, že mi bílé nedělalo dobře, ale dnes mi prostě chutná. Nevěřte povídačkám o tom, k jakému jídlu se to které hodí či musí pít, je to na vás a vybírejte podle chuti.

VOLIČ

Být voličem je obrovské privilegium a mít možnost volit je velké právo. Není to tak dlouho, kdy naši předci bojovali za to, aby mohli volit, aby mohli volit všichni, bez ohledu na majetek, aby mohli volit ženy. Dnes to právo máme všichni, a lidé ho nevyužívají. Není správné, abychom měli u nejdůležitějších voleb více než čtyřicetiprocentní neúčast. Nebo aby k volbám třeba do Senátu přišlo dvacet procent voličů. Demokracie není postavena na ničem jiném než na přesvědčených demokratech, to znamená na lidech, kteří chtějí o demokracii pečovat – a co mohou lidé udělat úplně nejsnáze, to je nenechat rozhodovat jiné a jít volit. Nejsem stoupencem povinných voleb a nikdo nemá recept, jak zvýšit účast. Ale tvrdím, že máme příliš mnoho voleb, vytvořili jsme příliš složitou strukturu politiky. Zjednodušil bych to, a tím bychom dodali každým volbám větší váhu.

ZÁPAD

Pro některé lidi dnes prý nesrozumitelné slovo. Pro mě naprosto srozumitelné. A důležité. Podstatné. Západní civilizace je prostor, který je vymezen křesťansko-anticko-židovskou tradicí. Je to prostor, kde převládal katolicismus a protestanství. Prostor společných hodnot, jako jsou právní stát, svoboda, demokratická tradice, kulturní a technologický rozvoj. Tomuto prostoru se taky říká třeba euroatlantická civilizace. A je to taky náš politický prostor a klíčový pojem pro zachování našeho způsobu života, našich zájmů.

A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
O
P
R
S
T
V
Z

ŽELEZNICE

Když jsem byl malý, neměli jsme auto, ale díky zaměstnání táty u železničního stavitelství jsme měli režijní jízdenku na vlaky. Všude jsme jezdili vlakem a mně se to vždycky líbilo. Samozřejmě že jsem tehdy chtěl být strojuvůdcem, doma jsem měl modelovou železnici a příjezd vlaků na nádraží, to byl vždycky zážitek. Když byly moje děti malé, chtěly, abychom se chodili dívat z mostu na vlaky jezdící kousek od nás, mezi Černými Poli a Lesnou. Železnice je ale taky symbolem moderní industriální doby. Rozvoj, který jsme zažívali v českých zemích, byl hodně spojen s rozvojem železnice a schopností dopravovat lidi a věci. Dnes potřebujeme postavit rychlotratě, napojit se na evropskou síť, upravit nádraží a využívat všech výhod, které dnes vlaky znovu přinášejí. A ne se chovat jako někteří sedláci před sto padesáti lety, kteří zabránili vedení železnice svou obcí a pak se nestačili divit, jak se kolem všechno rozvíjí a jejich ves zaostává. Pokud se nenapojíme na evropské rychlotratě, nezmodernizujeme nádraží (jak se to už dlouhá léta nedaří v Brně), tak se nám může stát něco podobného.

ŽENY

Jsem rád obklopen ženami, líbí se mi hezké ženy, inspirují mě, vážím si jich. Nemám rád čistě mužskou společnost a myslím si, že není úplně zdravá. Ženy jsou jiné než my, muži. Kladou jiné důrazy. Vytvářejí jiný, hezčí svět. I v práci jsem měl vždy kolem sebe a ve svých týmech ženy. No a více se tu dnes o ženách bez nebezpečí nedá říci. Ve Starém zákoně se říká: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ Tak to je, doplňujeme se, potřebujeme se, jsme jiní a současně stejní, má to tak být a já jsem rád, že to tak je.

ŽIVOT

Toto slovo snad není potřeba komentovat, existuje k němu taky nesčetně chytrých i méně chytrých výroků. Navíc o životě se nemá moc mluvit, ale má se dobře žít. Návodů na dobrý život je dost, ale na to, jak prožít šťastný život, musí každý přijít sám. Ale přece. Spontánně mě napadají dva citáty. Jedna knížka filozofa Karla Poppera je nazvána *Život je řešením problémů*. Problémy, to přece všichni známe. Důraz bych ale dal na to slovo „řešení“. A druhý: v knize *Kazatel* se říká, že kdo žije, má naději, a že živý pes je lepší než mrtvý lev. Ano, dokud máme život, máme naději. Nejen radosti, ale i problémy, snahu o jejich řešení, ale taky naději. Pro mě je život dar, závazek i naděje.

Narodil jsem se v roce 1964 v Brně. Na fotkách vypadám zvědavě i šťastně. Snad mě nic z toho neopustilo... A pořád žiji v Brně, které mám rád.

Studentem, polovina 80. let. Měl jsem štěstí, že jsem vedle studia češtiny a dějepisu na brněnské univerzitě mohl navštěvovat tzv. podzemní univerzitu, neoficiální bytové semináře, kde přednášeli britští filozofové a politologové. Pro můj další profesní život po pádu komunismu to bylo mimořádně důležité.

Svatba s mojí ženou Janou v roce 1992. Seznámili jsme se při listopadových demonstracích v roce 1989, máme spolu tři děti.

Jmenování profesorem v roce 2002. S Václavem Havlem jsem v 90. letech v řadě věcí nesouhlasil, ale vždy jsem si ho velmi vážil, především za jeho aktivitu a odvahu v období komunismu.

Vyrůstal jsem v rodině pod vlivem demokratické tradice tzv. první republiky, kterou Masaryk symbolizoval, takže jsem k němu měl vztah doslova od dětství. Bylo pro mě velkou ctí a radostí, že jsem mohl být rektorem univerzity, která nese jeho jméno. A na Masarykově univerzitě působím stále...

S papežem Benediktem XVI. Moje cesta k víře vedla i přes filozofii a rozumové poznání. Mám rád knihy Josepha Ratzingera, jednoho z nejvýznamnějších teologů a myslitelů současnosti. Bylo pro mě radostí se s ním setkat.

Kampus Masarykovy univerzity. Spolu s týmem ve vedení univerzity jsme překonali všechny překážky a kampus v Brně-Bohunicích postavili. Je to jedna z největších a nejlepších staveb v oblasti vysokého školství ve střední a východní Evropě. Jsem šťastný, že se nám to podařilo, kampus výrazně pomáhá Masarykově univerzitě uspět v mezinárodní konkurenci a Brno je jedním z nových center evropského výzkumu.

Na jaře roku 2012 mi bylo nabídnuto – jako nestraníkoví a emeritnímu rektorovi –, abych se stal ministrem školství. Nabídku jsem přijal, situace kolem ministerstva nebyla dobrá, nechtěl jsem, aby se školství dál propadalo do krize. A hlavně, vždy jsem psal, že o politiku je potřeba se aktivně starat, ne jenom nadávat. Tak jsem do toho šel...

Leden 2014. Na kongresu ODS jsem byl zvolen předsedou, abych vyvedl stranu ze stavu „klinické smrti“. Vstoupil jsem do ODS 7. listopadu 2013, protože mi záleží na hodnotách a principech, které ztělesňuje, a protože jsem věřil, že se může oživit. Dnes jsme opět silní, stojíme v čele nesocialistických demokratických stran, jsme poučení z minulosti a připraveni na budoucnost: znovu spojovat lidi, kterým záleží na svobodě a demokracii a kteří se dívají na svět z „pravého úhlu“.

Diskuse s lidmi, stále a kdekoli. Součást mojí práce.
Toto mě na politice baví.

Jsem konzervativní člověk, konzervativní politické myšlení je mi nejbližší a cítím se být konzervativním politikem. K britskému nebo obecněji anglosaskému konzervatismu mám blízký vztah. V roce 2014 v diskusi s britským ministerským předsedou Davidem Cameronem.

Na Antarktidě. Měl jsem možnost navštívit všechny kontinenty a moje práce mě zavedla doslova do celého světa. Je to důležitá zkušenost a pro mě i cenné poznání: jak příjemně a dobře se žije v České republice. Máme být na co hrdí, měli bychom to vědět a o svou zemi se starat.

Tenis je sport, který mě provází celý život. Začal jsem ho hrát ve 12 letech a nikdy jsem toho nenechal. Neodradí mě ani neúspěchy, prostě mě tenis baví. 😊

Pravda je, že velmi rád řídím auto. Odpočívám u toho, rád jezdím i sám, pustím si hudbu, nevadí mi dlouhé cesty, vždycky se na řízení auta těším. Tady ovšem náhodou letím, to má taky něco do sebe.

Mám rád kavárny, restaurace i hospody. Víkendy trávím už pár let na venkově a o to více si uvědomuji význam hospody pro lidskou pospolitost. Jak obrovský je rozdíl, jestli někde hospoda je, nebo není, jestli se mají lidi kde potkat, mluvit spolu, napít se spolu a poznat se. Hospoda je kus naší tradice a historie, tak si ji chraňme.

S mojí ženou Janou. Rodina je pro mě důležitá. Ale proč o tom mluvit,
to se musí žít...

ODS přežila svou smrt, přestože tomu takřka nikdo nevěřil. V parlamentních volbách 2013 skončila celkově až na pátém místě, o čtyři roky později jsme skončili druhí a stali se nejsilnější opoziční stranou (foto z vyhlášení výsledků voleb 2017).

Koalice SPOLU není žádný podivný nebo jen účelový slepenec. Je to přesně naopak: jasně nás spojují společné hodnoty a vize budoucnosti – a mám pocit, že si rozumíme stále více. Jsem přesvědčen o tom, že vytvořit koalici SPOLU bylo správným rozhodnutím.

Je čas na změnu a je potřeba odzvonit Babišově éře. Éře bezhodnotového populismu, lži, drancování veřejných financí a úpadku morálky. Čeká nás dobrá budoucnost. SPOLU dáme Českou republiku dohromady.

Fotografie: archiv Petra Fialy, Luděk Krušínský, FOTO MALÝ, Zuzana Bönisch

FACEBOOK.COM/**PETR.FIALA1964**

TWITTER.COM/**P_FIALA**

INSTAGRAM.COM/**PETR.FIALA1964**

WWW.**PFIALA.CZ**